

Josep Gassó
President de Fundesplai

Directament

Utopia i realitat

Utopia és un neologisme inventat per Thomas More per descriure una illa imaginària que acull una societat perfecta.

La utopia es pot fer realitat? A Fundesplai ho creiem fermament, de fet demostrarem que la utopia és possible amb la nostra acció de cada dia i l'anem construint amb el pas dels anys.

És el primer dels nostres valors i un dels motors de la nostra acció.

Com deia el nostre amic Joan Soler i Amigó: "La utopia és realista, perquè respon a la capacitat humana de somniar, d'imaginar, d'inventar, d'obrir camins allà on no n'havia, d'anar a contra corrent, de trasbalsar, de transformar."

Tot Fundesplai està immers aquest any en "Somiem el futur", un projecte col·lectiu que ens fa pensar en com voldríem que fos la nostra acció en les properes anys. Utopia i capacitat de somiar van de la mà i la humanitat sense capacitat de somiar no existiria. Yoko Ono va popularitzar la idea que "un somni que somies sol és només un somni. Un somni que somiem junts és una realitat".

Des de Fundesplai us animem a lluitar perquè un món millor és possible. Us animem a ser utòpics i a somiar. Perquè la utopia no és solament un somni, és la realitat que construïm cada dia i que demostra que els somnis són també realitat.

opinió

“No ens preocupem ni per les lliçons ni pels llibres. La primera cosa és aprendre a viure”

Rosa Sensat (Pedagoga, 1873-1961)

Reflexions

Pobresa infantil, ara i aquí

Ser pobre a casa nostra avui no vol dir viure amb menys d'1,9 dòlars al dia, referència que utilitza el Banc Mundial per definir la pobresa monetària absoluta. Tampoc els índexs de mesurament de la pobresa que estableixen una cistella bàsica de productes i serveis per determinar qui viu en situació precària permeten copsar el fenomen de la pobresa a Espanya. Aquest tipus d'indicadors, útils per reflectir l'evolució de les situacions de màxima vulnerabilitat en països en vies de desenvolupament,

no funcionen adequadament a l'hora de comprendre les circumstàncies en què creixen els nens i nenes en risc de pobresa a societats com la nostra. Que la fam estigui pràcticament erradicada, o que no vegem nens vestint parracs pels nostres carrers no vol dir, però, que la vulnerabilitat econòmica no mereixi també una atenció prioritària en països com el nostre. A què ens referim llavors quan parlem de nens i nenes que creixen en risc de pobresa a casa nostra? En realitat, la resposta a aques-

Pau Mari-Klose

Alt Comissionat per a la Lluita contra la Pobresa Infantil

ta pregunta és força intuïtiva i fa referència a la naturalesa essencialment social de la vida humana. La pobresa en la infància ens parla de circumstàncies en les quals els nens i les nenes no poden fer les coses bàsiques que es consideren normals en la seva societat (que fan la resta de nens i nenes de la seva edat) perquè els seus pares no poden assumir les despeses que això implicaria. Les dificultats per mantenir la llar a una temperatura adequada (fonamentalment a l'hivern), tenir una alimentació equilibrada (les taxes d'obesitat infantil s'estan disparant entre els menors) o participar en ac-

tivitats extraescolars (culturals, esportives i de lleure, tant durant el curs acadèmic com en els períodes de vacances), marcaran aquests nens i nenes de manera permanent. Créixer en aquestes condicions deixa cicatrius. Les situacions d'estress econòmic en la infància tenen sovint efectes en diferents dimensions psicològiques i socials, influïnt negativament sobre la salut dels menors, els seus resultats educatius o la seva trajectòria laboral futura, condicionant les seves oportunitats vitals i impeding desenvolupar plenament les seves potencialitats.

L'apunt

Ètica i economia

Quan el filòsof francès Edgar Morin, al 1999, va escollir la imatge del Titànic planetari, ja ens estava alertant. Si els pilots i motors que guien el món continuen sent la ciència, la tecnologia, el mercat i el benefici, anem a la deriva, ja que l'únic pilot que te brúixola és l'ètica. Com diria el seu amic Bernardo Kliksberg allà a l'any 2002 en la seva obra *Cap a una economia amb rostre humà*, alguna cosa no estem fent bé: "El nou segle, amb avenços

tecnològics excepcionals i una taxa d'innovacions accelerada ha multiplicat la capacitat de producció de béns i serveis i obert nous camps per a les inversions. No obstant això, bona part del gènere humà veu com s'agreguen els seus problemes de supervivència diària." Els motors del Titànic planetari no ens estan conduint cap a la Terra Promesa en paràmetres d'èxit planetari. Més aviat al contrari. La lògica ens diu que no podem, doncs,

M. José Navarrete

Directora de Finances de Fundesplai

seguir subordinant el desenvolupament humà al desenvolupament econòmic; hem d'invertir això i subordinar el desenvolupament econòmic al desenvolupament humà. Amartya Sen va ser un dels pioners (allà als anys setanta) a integrar, com a mesura de riquesa econòmica i desenvolupament, valors ètics com la llibertat o la justícia, en detriment de valors mercantilistes i utilitaristes. Va posar de manifest que la causa de la fam no és la falta d'aliments, sinó de les desigualtats (egoïsmes) en els mecanismes de la distribució

dels aliments. Sostenia que un model econòmic en què el propi interès és l'objectiu predominant és estèril, en termes de desenvolupament humà, i per tant hem d'anar cap a models econòmics ètics, que promoguin l'èxit social. L'ètica, diu Morin, genera la consciència i aquesta és la que ens permet (al col·lectiu humà) ser subjectes en comptes d'objectes: "Aquest és el paper ètic fonamental: no hem de ser simples objectes en aquest Titànic sense brúixola, sinó que hem de canviar i ser subjectes de l'aventura humana."

Els i nosaltres per...

Edita Fundació Catalana de l'Esplai. Telèfon 93 474 74 74. Fax 93 474 74 75. A/e: diari@fundesplai.org www.fundesplai.org. Riu Anoia 42-54. 08820 El Prat de Llobregat Comissió Delegada del Patronat Salvador Carrasco, Carles Castells, Josep Gassó, Cristina Rodríguez, Amparo Porcel, Anna Romeu, Rosa Romeu, Núria Valls. Director Josep M. Valls. Consell de Redacció Marc Alcaraz, Alviria Aliaga, Esther Armengol, Eduardo Izquierdo, Froilán Salgado, Víctor García, Víctor Hugo Martínez, Isabel Matas, José Antonio Ruiz, Alfonso Valle, Josep Ma Valls, Carles Xifra. Redacció Alfonso Valle Disseny Fundesplai Fotografia Fundesplai Publicitat Fundesplai Administració M. José Navarrete.

Impressió Gráficas de Prensa Diaria Tiritge 9.000 exemplars Dipòsit legal B-8557-96 Subscripció anual 10 € (4 números) Hemeroteca Diari de la Fundació Catalana de l'Esplai www.fundesplai.org.

Fundesplai no comparteix necessàriament l'opinió expressada en els articles.

Oficina de Premsa de la Fundació Catalana de l'Esplai Tel. 93 474 74 74 - 609 51 41 61

Amb el suport de

Generalitat de Catalunya
Departament de Treball, Afers Socials i Famílies

Amb càrrec a l'assignació del 0,7% de l'IRPF

Diputació
Barcelona
xarxa de municipis